

uw nummer

uw datum

ons nummer

onze datum

verzonden

inlichtingen bij

cluster

doorkiesnr.

11 februari 2025

E. Hoesbergen

Ruimte en duurzaamheid

0625101680

11 FEB. 2025

AAN

de leden van de commissie RU

bijlage(n)

betreffende

Agenda Biodiversiteit en Klimaatadaptatie 2025

commissie-informatiebrief Agenda Biodiversiteit en Klimaatadaptatie 2025

Geachte leden,

In de bijlage bij deze commissie-informatiebrief treft u de 'Agenda Biodiversiteit en Klimaatadaptatie 2025' aan. Deze agenda bevat concrete acties waarmee we de biodiversiteit in de gemeente Roermond bevorderen en de buitenruimte aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Hiermee geven we invulling aan onze ambities uit het coalitieakkoord. Met vergroening van de openbare ruimte wil de gemeente Roermond meerdere vliegen in één klap slaan. Er wordt gezorgd voor meer biodiversiteit, minder hittestress, verbetering van de waterhuishouding en verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte. Een groene en natuurrijke omgeving draagt bovendien bij aan een goede gezondheid en welzijn van onze inwoners. Het zorgt voor een aangename woon- en verblijfsomgeving en draagt daarmee bij aan het verhogen van de aantrekkingskracht van onze stad en woonkernen.

De agenda biodiversiteit en klimaatadaptatie omvat een actieplan met concrete stappen. We benadrukken het belang van deze agenda voor de toekomstbestendigheid van onze gemeente. Biodiversiteit vormt de basis van een gezond ecosysteem en is essentieel voor de stabiliteit en veerkracht van onze natuurlijke omgeving. Daarnaast is het van groot belang om ons aan te passen aan de gevolgen van klimaatverandering om de negatieve effecten ervan te beperken. Daarbij wordt steeds vaker aangetoond dat groen een belangrijke bijdrage levert aan het welzijn van mensen, de inwoners van onze gemeente.

De agenda is onderverdeeld in vijf onderdelen waarvan de eerste drie gericht zijn op vergroening en natuurbehoud, vergroening, ontharding en klimaatadaptatie en het verbeteren van de waterhuishouding. Daarnaast leggen wij uit hoe wij meeliften bij overige ontwikkelingen binnen de gemeente en wat er staat in onze voorraadagenda.

Wij vertrouwen erop u hiermede voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,

de wethouder voor onderwijs, sport en wijken

F.M.A. (Felix) van Ballegooij

de wethouder voor wonen, klimaat en duurzaamheid

A. (Aijiththan) Loganathan

de wethouder voor stedelijk beheer, bereikbaarheid en dienstverlening

Drs. V.G.J. (Vincent) Zwijnenberg CBM

Agenda Biodiversiteit en klimaatadaptatie Roermond 2025

Versie: 16 januari 2024
Ambtelijke trekkers: Dave Prevos, Dirk Smolenaars, Floss van Gorkum, Hugo Korf en Eva Hoesbergen
Portefeuillehouders: Felix van Ballegooij, Aijiththan Loganathan en Vincent Zwijnenberg

Inleiding

Deze agenda bevat concrete acties waarmee we biodiversiteit in de gemeente Roermond bevorderen en de buitenruimte aanpassen aan de gevolgen van klimaatverandering. Hiermee geven we invulling aan onze ambities uit het coalitieakkoord. Met vergroening van de openbare ruimte wil de gemeente Roermond meerdere vliegen in één klap slaan. Er wordt gezorgd voor meer biodiversiteit, minder hittestress, verbetering van de waterhuishouding en verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte. Een groene en natuurrijke omgeving draagt bovendien bij aan goede gezondheid en welzijn van onze inwoners. Het zorgt voor een aangename woon- en verblijfsomgeving en draagt daarmee bij aan het verhogen van de aantrekkingskracht van onze stad en woonkernen.

Deze agenda is onderverdeeld in vijf onderdelen;

1. Groene agenda: Dit richt zich op vergroening en natuurbehoud.
2. Groenblauwe agenda: Dit richt zich op vergroening, ontharding en klimaatadaptatie.
3. Blauwe agenda: Dit richt zich op het verbeteren van de waterhuishouding.
4. Meeliften bij overige ontwikkelingen.
5. Voorraadagenda.

1. Groene agenda:

In deze paragraaf zijn de projecten en ontwikkelingen opgenomen waarbij de nadruk ligt op natuur, biodiversiteit en vergroening.

1.1 Omvorming gazons naar inheems bloemrijk grasland (vervolg)

Veel van onze gazons bestaan momenteel uit monotoon grasland. Dit soort graslanden hebben nauwelijks waarde voor ecologie/biodiversiteit. Eén van de manieren om de ecologische waarde van gazons te verhogen is het omvormen naar bloemrijk grasland. Omdat het beeld van de gazons gaat veranderen is het belangrijk dat vooraf aan de inwoners goed uitgelegd wordt wat het doel is en welk beeld men door het jaar heen kan verwachten. Het (onderhouds)beeld verandert van jaarrond kort gemaaid gras naar deels kort gemaaid met daarin vlakken of eilanden waar de vegetatie blijft staan tot na de bloei. Dit kan men als rommelig ervaren en tot weerstand leiden. Goede communicatie om draagvlak te creëren is erg belangrijk in het traject. De kaders voor de omvorming van gazons zijn vastgelegd in de integrale groenvisie. In 2024 is dit traject gestart en dit zal worden voortgezet in 2025.

1.2 Soortenmanagementplan (SMP)

In 2025 wordt verder gewerkt aan het opstarten/opstellen van het SMP. Met een SMP kan een gebiedsgericht Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit van de Provincie Limburg aangevraagd worden. Deze Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is geldig voor maximaal 10 jaar. Gedurende deze periode kan volgens een in het SMP vastgestelde methode gewerkt worden aan de energietransitie en verduurzamingsopgave in het gebied waarvoor de

Omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit geldig is. Wanneer men gebruik wenst te maken van het SMP, dan worden voorwaarden opgelegd. Hierdoor vervalt de verplichting om een quickscan en aanvullend onderzoek uit te voeren. Dit levert tijdswinst op, omdat individuele projecten in veel gevallen geen onderzoek meer hoeven uit te voeren.

Het SMP bestaat uit drie fasen, namelijk:

1. Ecologische nulmeting;
2. Opstellen van het SMP;
3. Aanvragen gebiedsgerichte vergunning.

Voor alle drie de fases zal capaciteit/expertise vanuit de gemeente geleverd moeten worden.

1.3 Verbeteren proces vergunningen monumentale bomen & kap- en compensatie

De actualisatie en verbetering moet leiden tot tijdswinst en helderheid in het vergunningsproces. Met het oog op de toekomst moet bepaald worden hoe wordt omgaan met bomen binnen de bebouwde kom, en hoe wordt omgegaan met compensatie bij eventuele kap. Het huidige kap- en compensatiebeleid en overzicht van de monumentale bomen is verouderd. Hierdoor staan er mogelijk

niet meer bestaande bomen op, en ontbreken bomen die inmiddels aan de criteria van monumentale boom voldoen. Monumentale bomen kennen een bijzondere status en genieten extra bescherming. Monumentale bomen dragen daarnaast bij aan de verkoeling van de straat, hebben een belangrijke ecologische functie en zijn beeldbepalend van grote waarde. Duidelijke kaders en regels voor het kappen en compenseren van bomen en het toekennen van de monumentale status aan bomen, zal zorgen voor meer duidelijkheid bij de inwoners hoe om te gaan met deze bomen. De huidige regels leiden nog te vaak voor ruis, discussies en vragen. Nieuwe spelregels zorgen voor duidelijkheid bij inwoners en partijen die bomen wensen te kappen. Zo moet direct duidelijk zijn of de boom gekapt mag worden en onder welke voorwaarden, voordat de aanvraag ingediend wordt. Er is een sterke connectie met het bomenplan en het beleid voor zonnepanelen. Dit traject zal in 2025 opgepakt en afgerond worden. Hiervoor zijn middelen gereserveerd in de begroting 2025 binnen het budget voor de groene duurzaamheidsagenda.

1.4 Mogelijk SPUK voor verbeteren kwaliteit natuurgebieden: Swalm en het Veen

In 2025 wordt onderzocht of middels een SPUK een Roermonds natuurgebieden opgewaardeerd kunnen worden. Het gaat hierbij om het Veen. Het doel wordt het creëren van een nat schraalland, vochtige heide en moeras. De bodem en hydrologie ter plekke maken het gebied hier geschikt voor. Hiervoor zal samen worden gewerkt met GORO, Duitse partners en de Bosgroep.

1.5 Groenstructuurplan

In 2025 wordt het Groenstructuurplan opgesteld. Dit tactisch beleidsdocument richt zich op het behoud, bescherming, versterking en uitbreiding van de groenstructuren in de gemeente Roermond, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het streeft naar een samenhangend netwerk waarin alle groene functies worden geïntegreerd. Daarbij vormt de bescherming en instandhouding van bestaande groenstructuren het uitgangspunt, terwijl actief wordt gezocht naar mogelijkheden om deze structuren verder te versterken en uit te breiden. Documenten als de maatlat groene klimaatadaptieve gebouwde omgeving worden hierbij als inspiratie gebruikt.

1.6 Bomenkansenkaart

De Bomenkansenkaart helpt bij het identificeren van geschikte locaties voor boomaanplant door zowel bovengrondse als ondergrondse ruimte te verkennen in een geografische analyse, rekening houdend met obstakels zoals gebouwen, bestaande bomen, en infrastructuur. Diverse databronnen worden gecombineerd met de richtlijnen voor boomaanplant om de beste plantlocaties te bepalen, waarbij prioriteit wordt gegeven aan impact op verkoeling, biodiversiteit en het vergroten van het boomkroonvolume. Daarnaast wordt gekeken naar de inspanningen die nodig zijn voor het planten, zoals het verleggen van kabels. Het resultaat is een online dashboard met de meest kansrijke locaties en bijbehorende impact- en inspanningsscore.

1.7 Uitdeelactie zaden privaat terrein (voorjaar)

In 2025 wordt binnen het Bloemenproject gratis inheems bloemzaad beschikbaar gesteld aan de inwoners van de gemeente Roermond om de biodiversiteit te bevorderen. Het project start in februari met een media-aankondiging, waarna inwoners zich kunnen aanmelden voor deelname. Het uitdelen wordt uitgevoerd in samenwerking met een lokale partij die zich inzet op het gebied van groen, klimaatadaptatie en biodiversiteit. De uitdeelactie wordt gekoppeld aan de start van het NK Tegelwippen.

1.8 Uitdeelactie bomen/planten privaat terrein

Als vervolg op het succesvolle 1 miljoen bomen plan en de daarvoor georganiseerde bomen uitdeelactie in 2022, gaat in november 2025 een tweede uitdeelactie plaatsvinden. De bedoeling is wederom dat een locatie en een uitdeel-dag worden gekozen, waarop inwoners zich kunnen aanmelden om een boom of plant naar keuze te kunnen ophalen. Het hogere doel van deze actie is het vergroenen van de stad en private grondstukken van inwoners.

2. Groenblauwe agenda

In deze paragraaf zijn de projecten en ontwikkelingen opgenomen waarbij zowel vergroening als het verbeteren van de waterhuishouding aandacht krijgen.

2.1 Vergroenen versteende locaties

In 2024 is de Quicksan Groen uitgevoerd, waarbij is gekeken naar kansrijke versteende locaties om te vergroenen. Dit als vervolg op het project vergroenen Plein 1999. Voor het vergroenen van pleinen is door de gemeenteraad een investeringsbudget beschikbaar gesteld. Uit de Quicksan is naar voren gekomen dat het plein voor de Lidl in de Kemp (Kempweg) de meest kansrijke locaties is. Daarop is besloten om in 2025 deze locatie te vergroenen. Daarnaast is bepaald dat we in 2026 inzetten op het vergroenen van het Rector Boostplein in Leeuwen. Naast deze twee grotere locaties, kunnen mogelijk nog enkele kleinere locaties worden vergroend. Dit zal op een later moment worden bepaald. Dit op basis van het beschikbare budget.

2.2 Ontsteden en vergroenen van het stedelijk gebied (NK Tegelwippen)

Net als in 2024 neemt de gemeente Roermond in 2025 weer deel aan het NK Tegelwippen. Hiermee wordt opvolging gegeven aan de motie 'beter één tegel in de hand, dan tien in de tuin' (23M17). Niet het kampioenschap maar de gemeenschappelijke doelen van ontsteden en vergroenen staan hierbij voorop. Door het vervangen van tegels door gras, bloemperken, bomen en geveltuinen, wordt Roermond mooier, klimaatbestendiger, behaaglijker voor insecten en dieren en koeler op warme dagen. Voor de deelname aan het NK Tegelwippen worden de mogelijkheden onderzocht voor het ophalen van tegels bij particulieren en het ter beschikking stellen van planten. Via het NK Tegelwippen geven we een boost aan de bestaande regeling voor geveltuinen. Het NK-tegelwippen gaat van start in het voorjaar van 2025 (eind maart). De communicatie over Roermondse deelname wordt vanaf maart gecommuniceerd richting onze inwoners. Er wordt daarbij ook gecommuniceerd welke regelingen er zijn voor het ophalen van tegels, het verstrekken van planten en het aanleggen van geveltuinen. Hiervoor zijn middelen gereserveerd in de begroting 2025.

2.3 Groenblauwe schoolpleinen

De gemeente Roermond heeft de ambitie om veelal betegelde vlaktes bij scholen om te vormen tot speelse en natuurlijke schoolpleinen. Op een natuurlijk schoolplein is het koeler, kan regenwater de grond in zakken en is er ruimte voor de natuur en biodiversiteit. Kinderen worden uitgenodigd tot spelen en bewegen en de groene omgeving werkt positief op hun mentale en fysieke gezondheid. De gemeente ondersteunt elk jaar 2 scholen met een coach voor een groenblauw schoolplein en een financiële bijdrage voor de omvorming. In

2023 is het traject opgestart bij 2 scholen, waarvan de eerste in 2024 zijn gestart. Dit jaar worden deze twee schoolpleinen afgemaakt en twee nieuwe gestart. De komende jaren willen we het traject jaarlijks bij 2 scholen oppakken. Hiervoor zijn middelen gereserveerd in de begroting 2025 binnen het groene impuls budget.

2.4 Versterken regeling geveltuinen

De regeling voor de aanleg van geveltuinen wordt veelal gewaardeerd en wordt succesvol uitgevoerd. Tegelijkertijd is de regeling op enkele punten kwetsbaar. De aanleg van de tuinen is een klus die soms in het gedrang komt bij reguliere taken van de buitendienst (en andersom). Verder is er in de regeling geen aandacht voor gebieden die om verder maatwerk vragen, zoals de binnenstad. We nemen de regeling nader onder de loep en scherpen deze waar nodig en mogelijk aan.

2.5 Paddentrappen

Amfibieën hebben het lastig in een stedelijke omgeving door verkeersdruk en verharde oppervlakten. Bij migratiebewegingen moeten deze langzaam lopende dieren diverse wegen oversteken, waarbij een deel van de populatie als verkeersslachtoffer eindigt. Een minder bekend obstakel zijn de rioleringskolken. Een aanzienlijk aandeel salamanders, kikkers en padden vallen in straatkolken. Doordat ze daar niet meer uit kunnen, gaan ze dood door verdrinking, uitdroging of voedselgebrek. Inmiddels is hiervoor een oplossing bedacht en succesvol gebleken; een paddentrap. Deze paddentrap kan zowel in bestaande als in nieuwe kolken worden gemonteerd. Voor het effectief inzetten van deze trappen

wordt er dit jaar gestart met een onderzoek dat inzicht zal geven in waar deze paddentrappen nodig zijn om ze vervolgens te kunnen plaatsen.

2.6 Communicatiestrategie Biodiversiteit en Klimaatadaptatie

Onze nieuwe communicatie collega is op 6 januari gestart en gaat zich onder andere inzetten voor de communicatiestrategie Biodiversiteit en Klimaatadaptatie. Met deze strategie en de uitvoering willen wij effectiever gaan communiceren over deze onderwerpen.

2.7 Interreg Delivering Effective Climate Actions (DECA)

Sinds 2024 neemt de gemeente Roermond deel aan het Interreg-project Delivering Effective Climate Actions (DECA), waarin wordt samengewerkt met acht projectpartners uit diverse regio's in Europa. Dit project richt zich op kennisuitwisseling op het gebied van klimaatadaptatie, waarbij partners van elkaar leren door het delen van best practices.

In 2025 zal de gemeente Roermond binnen het project DECA een actieve bijdrage leveren aan beleidsverbeteringen op het gebied van biodiversiteit en klimaatadaptatie. Dit omvat het organiseren van een studiebezoek van de internationale partners aan Roermond en het verder ontwikkelen van

het gemeentelijke beleid op deze thema's, met specifieke aandacht voor hittestress, overstromingen, droogte en biodiversiteitsverlies. Daarnaast worden innovatieve oplossingen onderzocht, gebaseerd op internationale leerervaringen en praktijkvoorbeelden van andere DECA-partners, en vertaald naar de lokale context van Roermond.

3. Blauwe agenda

In deze paragraaf zijn de projecten en ontwikkelingen opgenomen waarbij stedelijk water, klimaatadaptatie en het verbeteren van de waterhuishouding centraal staan.

3.1 Meten en monitoren emissies riool overstorten

Uit de in 2024 uitgevoerde ecologische toetsing en modelstudie naar de werking van de riool overstorten blijkt dat er diverse overstortlocaties niet acceptabel zijn. We doen nader onderzoek naar de werkelijke hoeveelheid water die overstort op waterlopen.

3.2 Onderzoek kwetsbare wateroverlastlocaties (vervolg SSW)

Enkele locaties die vanuit modelberekeningen gevoelig blijken voor wateroverlast, zijn vanuit de praktijk niet als dusdanig bekend. Hier is veelal 'slechts' sprake van water op straat. Op veel van deze locaties zijn na extreme piekbuien in 2016 al verbetermaatregelen getroffen. Op veel van deze locaties worden geen nieuwe rioolmaatregelen geprogrammeerd. Wel wordt er een nader onderzoek uitgevoerd naar de resterende gevoeligheid voor wateroverlast.

3.3 Aanpak stimulering water-weerbaarheid (stedelijk wateroverlast)

We onderzoeken de mogelijkheden voor een regeling om de zelfredzaamheid van onze inwoners te verhogen bij stedelijke wateroverlast. Voor een aantal locaties zijn rioolmaatregelen namelijk onvoldoende effectief of zo kostbaar dat ze niet meer doelmatig zijn. Voor deze locaties is budget gereserveerd als bijdrage voor bouwkundige aanpassingen aan panden. Met deze aanpassingen kan voorkomen worden dat water naar

binnen stroomt. Voorbeelden hiervan zijn verhoogde dorpels, vloedschotten bij deuren, het omhoog brengen ventilatieroosters en het op metselen van de kelder koekoek. Het samenwerkingsverband Water en Ruimte Limburg (WRL) dat is opgericht na het hoogwater in Limburg in 2021 voert momenteel een pilot uit naar de verhoging van de zelfredzaamheid van inwoners en bedrijven voor wateroverlast en -schade. Bij de op te stellen regeling voor stedelijke wateroverlast trekken we lering uit de pilot van WRL.

3.4 Risicodialoog wateroverlast Roerstreek-Noord

In 2021 is het project Waterrobuust Roerstreek Noord uitgevoerd. Daarbij zijn grote hoeveelheden regenwater afgekoppeld van de riolering. Destijds was bekend dat er na een significante verbetering door enorme afkoppel-inspanningen toch een restopgave zou blijven. We onderzoeken hoe groot deze restopgave is en bepalen aan de hand van een risicodialoog met de bedrijven welke maatregelen nodig en mogelijk zijn.

3.5 Aanpak riool overstorten (KRW)

De komende vijf jaar treffen we maatregelen om de vijf urgente overstortknelpunten op te lossen. De locaties van deze urgente overstortknelpunten zijn: Boukoul – boven Boukoul, Roerstreek-Noord – Keusebaan en Heinsbergerweg, Swalmen – Beekstraat, Swalmen – Boutestraat en Molenstraat, Swalmen – Schoolbroekdwarsstraat. Hiermee dragen we bij aan het verbeteren van de waterkwaliteit en het behalen van de doelen benoemd in de Europese Kader Richtlijn Water (KRW).

3.6 Stimuleringsregeling afkoppelen regenwater

Met deze stimuleringsregeling bewegen we onze inwoners en ondernemers tot een bijdrage aan een klimaat robuuste leefomgeving door het afkoppelen van regenwater van de riolering. Communicatie is hierbij een speerpunt. Er is een afkoppelcoach aangesteld die inwoners en bedrijven adviseert over te nemen maatregelen. De kosten worden gezamenlijk gedragen door het waterschap en de gemeente. De stimuleringsregeling is in mei 2023 opnieuw gestart. In de begroting zijn tot en met 2025 middelen opgenomen voor de regeling.

4. Meeliften bij overige ontwikkelingen

In deze paragraaf geven we aan op welke wijze klimaatadaptatie en biodiversiteit meeliften bij lopende en nog op te starten projecten en ontwikkelingen.

4.1 Spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte

De gemeente Roermond heeft een verouderd Speelruimteplan, wat in 2013 is opgesteld voor de periode 2013-2017. Het Speelruimteplan richt zich op speelvoorzieningen voor kinderen in de leeftijd 0-18 jaar. Vanuit zowel beheer als politiek als inwoners is er behoefte aan een nieuwe kijk op het gebruik van de openbare ruimte voor spelen, waarbij de vraag verbreed is bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte. Daarnaast is er behoefte aan invulling voor een bredere doelgroep zoals jeugd en ouderen. In 2023 is gestart voor de evaluatie van het huidige Speelruimteplan. Het opstellen van het nieuwe beleid is gestart in 2024 en wordt in 2025 afgerond. Het beleid is gericht op spelen, bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte met aandacht voor vergroening, biodiversiteit en klimaatadaptatie. Dit traject geeft invulling aan de Motie spelen, sporten en ontmoeten in de buitenlucht (23M28)

4.2 Aanhaken op Woonzorgvisie (Quickscan van Groen naar donkergroen)

In 2025 wordt gestart met een wijkgerichte aanpak bij de Woonzorgvisie. Hierbij wordt gekeken naar Swalmen, Maasniel en Roermond Oost. Een aantal zaken waar de Woonzorgvisie naar streeft, sluit naadloos aan op projecten uit het uitvoeringsprogramma van de Integrale Groenvisie.

Zo streeft de Woonzorgvisie naar:

- Voldoende mogelijkheden voor ontmoeten;
- Het aanmoedigen van initiatieven;

- Een uitnodigende openbare ruimte;
- Essentiële voorzieningen binnen 400 meter;
- Stimuleren van samenwerking.

Deze doelen sluiten aan op de quickscan van groen naar donkergroen en het actieplan groeninitiatieven. De quickscan van groen naar donkergroen heeft als doel om te onderzoeken hoe het gemeentelijk groen optimaal kan functioneren voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en de gezondheid van onze inwoners. Het actieplan groeninitiatieven heeft als doel om in kaart te brengen waar ruimte gecreëerd kan worden voor groeninitiatieven. Beide projecten sluiten aan op de doelen van de Woonzorgvisie.

Door aan te haken op de wijkgerichte aanpak van de Woonzorgvisie, wordt efficiënt gewerkt aan het bereiken van de doelen uit zowel de Woonzorgvisie als de Integrale Groenvisie. Eind 2025 moet voor de drie wijken een uitvoeringsprogramma liggen. In dit uitvoeringsprogramma wordt dan de fysieke doorvertaling van de Integrale Groenvisie geborgd.

4.3 Groene bijdrage Handboek openbare ruimte

Binnen het Kwaliteitshandboek Openbare Ruimte stellen we verschillende keuzes voor sortimenten met inheemse, toekomstbestendige plant- en boomsoorten en soorten met een bepaalde beeldkwaliteit op. Deze lijst dient als leidraad. Ook geeft het richtlijnen weer voor toekomstige plannen in de gemeente waarin groen een rol speelt. Tegelijk wordt met deze verschillende sortimenten de typologie per gebied in de gemeente aangegeven. Waarin het ambitieniveau voor een ontwerp qua beeldkwaliteit, onderhoudsintensiteit en biodiversiteit beter inzichtelijk kan worden gemaakt.

De sortimentslijsten stellen we op om te borgen dat bij het aanplanten van nieuw groen enkel gekozen wordt voor inheemse en/of toekomstbestendige plant- en boomsoorten die passen bij het gewenste beeldkwaliteit, het DNA van de plek en de betreffende locatie in Roermond. Inheemse diersoorten profiteren het meest van inheemse beplanting die net als zichzelf thuishoren in de regio. Door meer variatie aan inheemse beplanting te gebruiken dragen we bij aan de biodiversiteitsherstelopgave. Om nog meer impact te maken bekijken we per project of het mogelijk is om toekomstbestendige beplanting aan te planten die bestand is tegen het veranderend klimaat en daarmee hittestress, droogte en wateroverlast vermindert.

4.4 Inwonersinitiatief GORO

De Gebiedsontwikkeling Roermond-Oost (GORO) wordt gevormd door een collectief van lokale ondernemers en initiatiefnemers in de omgeving van Asenray/het buitengebied van de gemeente. De werkgroep GORO heeft zich als ambitie gesteld om met haar initiatieven die zich onder anderen richten op natuur, landschap, agrarische activiteiten en leisure, bij te dragen aan een aantrekkelijk, dynamisch en vitaal Roermond-Oost. Wij ondersteunen de werkgroep en onderzoeken hoe we bij kunnen dragen aan de verschillende initiatieven die zij willen ontplooiën. In de begroting zijn hier ook middelen voor opgenomen.

4.5 Deelname stuurgroep nieuwe nationaal park

De colleges van Roermond en Roerdalen hebben besloten om deel te nemen aan de stuurgroep van het nieuwe Nationaal Park. Daarbij neemt (ambtelijke vertegenwoordiging van de) Provincie, een vertegenwoordiger van particulier grondbezit en een vertegenwoordiger van het publiek grondbezit (vanuit Staatsbosbeheer) deel aan de stuurgroep. Met de agrarische sector vindt overleg plaats over deelname aan de stuurgroep en werkorganisatie van het Nationaal Park.

Het college heeft structureel middelen gereserveerd op de begroting voor het Nationaal Park. De stuurgroep bepaalt hoe aan de verschillende ambities van het nieuwe Nationaal Park gewerkt wordt. Een belangrijk doel van de stuurgroep is het vermarkten van het nationaal park ter versterking van de economie en het toerisme. Een ander doel is het verkrijgen van een aantrekkelijker landelijk gebied. Het nieuwe nationale park kan ook bijdragen aan de transitie van de landbouw (met zachte hand, want het heeft géén planologische status). Vanuit het nationaal park zijn vijf ambities geformuleerd. Ambities waarmee alle partijen de kwaliteiten van het park willen laten groeien. Het zijn:

- Robuuste landschaps- en natuurwaarden.
- Basiskwaliteit met topbeleving.
- Betrokkenheid bij en kennis van natuur en landschap.
- Omgeving benut kansen dankzij het Nationaal Park.
- Nationaal Park met naam en status.

In 2025 wordt gewerkt middels een jaarplan. Daarbij gaat veel aandacht naar het juridisch organiseren/borgen van de organisatie van het Nationaal Park. De Regiodeal biedt kansen voor het park. Daarom wordt onderzocht of middelen van de Regiodeal ingezet kunnen worden voor het Nationaal Park.

4.6 Infrastructurele projecten

Bij diverse infrastructurele projecten liften we mee om invulling te geven aan de opgaves op het gebied van biodiversiteit en klimaatadaptatie: Bij de aanleg van nieuwe infrastructuur en ook de renovatie hiervan, wordt ingezet op aanplant van bomen en het vasthouden van water. We zorgen hiermee voor meer biodiversiteit, verminderen hittestress, realiseren een betere waterhuishouding en verbeteren ook de kwaliteit van de openbare ruimte. Het betreft onder andere de projecten Singelring fase 3, WOP Donderberg, renovatie 3 wijken Roermond Zuid, Heinsbergerweg en Beneden Boukoul. In de begroting zijn middelen opgenomen voor klimaatadaptatie en vergroening in deze projecten.

4.7 Ruimtelijke ontwikkelingen

Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen zijn de opgaves op het gebied van biodiversiteit en klimaatadaptatie integraal onderdeel van de planvorming. Dit borgen we door de eisen en wensen in een vroegtijdig stadium in te brengen. Voorbeelden van deze ontwikkelingen zijn Roerdelta, Philipsterrein, Melickerveld/ Aan de Vallei, Hoogwaterbescherming (RWS/WL), Tegelariveld (Wonen-zuid) en de Delta Rhine Corridor. Bij deze ruimtelijke ontwikkelingsprojecten zijn hoogwaardig groen, biodiversiteit en klimaatadaptatie een uitgangspunt. Om tot concrete resultaten te komen is maatwerk bij deze ontwikkelingen noodzakelijk. In de voorgestelde begroting zijn middelen opgenomen voor het gebiedsprofiel Binnenstad waarin klimaatadaptatie en vergroening belangrijke speerpunten zijn.

4.8 Onderwijs en educatie

De gemeente Roermond levert een bijdrage aan natuur- en milieueducatie in het primair onderwijs. Via onder andere het imkerlesprogramma en de boomfeestdag brengen we biodiversiteit en klimaatadaptatie onder de aandacht bij onze jongste inwoners. Deze lessen en activiteiten maken onderdeel uit van jaarlijks terugkerende programma's. Daarnaast is er in de trajecten van de groenblauwe schoolpleinen (agendapunt 2.2) een programma met klimaatlessen opgenomen. Leerkrachten krijgen een workshop over het groenblauwe schoolplein waarin ze onder andere toegelicht krijgen op welke wijze ze het plein kunnen gebruiken voor buitenlessen. De

kinderen van de midden- en bovenbouw krijgen uitleg over wat klimaatverandering betekent voor hun eigen omgeving.

In het samenwerkingsverband 'Educatie NP de Meinweg' ontwikkelt IVN een doorgaande leerlijn voor het basisonderwijs in het Midden-Limburgse Maasterrassen-gebied met als doel:

Kinderen meenemen in het landschap van De Meinweg en Midden-Limburgse Maasterrassen, zodat ze leren over de ontstaansgeschiedenis van hun eigen natuurlijke omgeving en weten wat het gebied zo bijzonder maakt. Gemeente Roermond is één van de partners in dit samenwerkingsverband.

Voor educatie aan inwoners over de onderwerpen op deze agenda biodiversiteit en klimaatadaptatie werkt de gemeente samen met De Groene Transformator. De gemeente doet dit door aan te haken bij events en het beschikbaar stellen van informatiemateriaal voor in het informatiehuis.

4.9 Gemeentelijk (maatschappelijk) vastgoed

Bij renovatie van het maatschappelijke vastgoed worden kansen voor biodiversiteit en het afkoppelen van hemelwater meegenomen. Op dit moment zijn er nog geen concrete grootschalige renovaties gepland. Wel voorzien we een grote verduurzamingsopgave voor het maatschappelijk vastgoed.

Daarbij liggen de nodige kansen voor het versterken van biodiversiteit en de opgaves van klimaatadaptatie. Hierbij kan gedacht worden aan groene daken en gevels, maatregelen voor het afkoppelen van regenwater en materiaalgebruik.

4.10 Woningbouwcorporaties

De gemeente en de woningbouwcorporaties stemmen initiatieven en plannen op het gebied van vergroening en klimaatadaptatie af in terugkerende overleggen. Op het gebied van klimaatadaptatie gaan de gemeente en corporaties voor specifieke gebieden aan de slag met het identificeren van koppelkansen en hier vervolgens samenwerkingsafspraken over maken. Gebieden:

Nester: Groene kruisbuurt Swalmen

Wonen Limburg: Herten-Merum

Wonen Zuid: omgeving plein de Kemp

5. Voorraad agenda

Deze paragraaf geeft een vooruitblik. Onderstaande ontwikkelingen worden meegenomen in het uitvoeringsprogramma bij de integrale groenvisie, vanaf 2025. In de integrale groenvisie worden de kaders voor deze ontwikkelingen verder uitgewerkt. In het traject van de groenvisie wordt deze agenda verder aangevuld.

5.1 Extensiveren Groenbeheer

In 2024 zijn wij verder gegaan met het extensiveren van het groenbeheer, dit zal de komende jaren verder voortgezet worden. Hiervoor worden onder andere gazons omgevormd en bij reconstructies plantvakken omgevormd ter verhoging biodiversiteit en klimaatadaptatie. De extensivering is op termijn kostenbesparend. Communicatie is een sleutelfactor bij de extensivering. Dit gaat om zowel communicatie intern als communicatie naar onze inwoners. Interne communicatie is belangrijk, omdat het hier gaat over een andere vorm van beheer. Communicatie naar inwoners is belangrijk, omdat het beeld van de openbare ruimte veranderd, wanneer bij het beheer meer ingezet wordt op biodiversiteit

en klimaatadaptatie. Door sommige inwoners wordt het nieuwe beeld bijvoorbeeld als rommelig ervaren. Waarom? Is dat interne communicatie – dan is het meer: Dit vraagt om een andere manier van beheren.

5.2 Quickscan van groen naar donkergroen (2026)

De quickscan van groen naar donkergroen richt zich op de kwaliteit van het bestaande groen. Dit is een onderzoek waarbij de gemeente binnen het bebouwd gebied van de gemeentelijke grenzen opzoek gaat naar locaties waar groen optimaal kan functioneren voor biodiversiteit, klimaatadaptatie en de gezondheid van inwoners.

Dit onderzoek is groot van opzet. Daarom wordt onderzocht op wat voor manier dit onderzoek het beste uitgevoerd kan worden. Bij het onderzoek kan bijvoorbeeld de gemeente in zijn geheel onderzocht worden, maar ook wijk- en dorpsgericht. Om het beste resultaat te behalen is samenwerking met inwoners van uiterst belang om zoveel mogelijk kwaliteit hoogwaardig groen te creëren.

5.3 Actieplan groeninitiatieven (2026)

Om vergroening te stimuleren onder inwoners en ondernemers van de gemeente Roermond brengen we in kaart waar we ruimte kunnen creëren of groenvakken kunnen aanwijzen voor groeninitiatieven. Dit werken we uit in het actieplan groeninitiatieven. Verder staat in dit plan beschreven aan welke randvoorwaarden initiatiefnemers moeten voldoen binnen deze groeninitiatieven. Voorbeelden van groeninitiatieven zijn buurttuinen, zelfbeheer van groenvlakken, het adopteren van boomspiegels om deze groen en biodivers in te richten en tegelwippen/geveltuintjes.

5.4 Monitoringsplan biodiversiteit (2026/2027)

We stellen een monitoringsplan biodiversiteit op. In dit monitoringsplan werken we de ambitie uit waar we naartoe willen. Deze ambitie zal worden bepaald op basis van doelsoorten ofwel plant- en diersoorten waarvan behoud, herstel of terugkeer als doelstelling van natuurbehoud wordt gezien. Met dit monitoringplan monitoren we periodiek het effect van de maatregelen op de biodiversiteit binnen de Roermondse groenstructuren. De resultaten worden jaarlijks uitgewerkt in een digitale natuurwaardenkaart.

In deze kaart wordt inzichtelijk gemaakt welke (beschermde) planten en dieren voorkomen binnen de gemeentegrenzen van Roermond. De nulmeting die wordt uitgevoerd voor de monitoring is het startpunt van de natuurwaardenkaart. We zorgen voor monitoring van groenstructuren en geïsoleerde groengebieden om de lange termijn functionaliteit van groenvoorzieningen te waarborgen.

5.5 Groennorm protocol (2027)

Ruimtelijke ontwikkelingen gaan in principe altijd gepaard met een vergroeningsopgave. Zeker als die ontwikkelingen de openbare ruimte raken of wanneer nieuwe openbare ruimte moet worden aangelegd.

Hoe groot die opgave is hangt af van de specifieke situatie, waarbij er doorgaans sprake zal zijn van maatwerk. Bij de planvorming moet in ieder geval rekening worden gehouden met het realiseren van voldoende kwalitatief hoogwaardig en toekomstbestendig groen. Dit krijgt nadrukkelijk een plek in de afweging rondom nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Om hier richting aan te geven zullen indicatieve groennormen worden uitgewerkt.

5.6 Natuurinclusief bouwen puntensysteem (2028)

Hiervoor is al beschreven dat we op diverse vlakken gaan werken aan een natuurinclusieve omgeving. Natuurinclusief bouwen kan hier ook een belangrijke bijdrage aan leveren.

Natuurinclusief bouwen gaat veel verder dan enkel het opnemen van groene elementen in het ontwerp van gebouwen. Het gaat met name ook over de functie die de bebouwde omgeving als leefgebied kan hebben voor plant- en diersoorten. Het heeft dus één op één een relatie met de biodiversiteit, waarvan het belang in deze visie al nadrukkelijk is onderstreept. Deze ambitie hangt samen met de indicatieve groennormen en de omgevingskwaliteit van de bebouwde omgeving. Er kan bijvoorbeeld een puntensysteem worden opgesteld, aan de hand waarvan bouwplannen worden beoordeeld, en/of gestimuleerd.